

อ้อยอาหารสัตว์...อีกหนทางของการแก้ปัญหาการขาดแคลน อาหารหยาบในการเลี้ยงสัตว์

น้ำท่วม ฝนแล้ง วัชพืด เลี้ยงมากกว่านี้ก็ได้ไม่ได้เพราะไม่มีหญ้าให้เพียงพอ หรือการปลูกหญ้าเป็นเรื่องทำลำบาก ปัญหาเหล่านี้น่าจะแก้ได้ไม่ยากหากรู้จัก “อ้อยอาหารสัตว์”

เดิมเรารู้จักอ้อยในรูปของ อ้อยเคี้ยว น้ำอ้อย และอ้อยน้ำตาล แต่ก็มักลืมไปว่าอ้อยก็คือหญ้าชนิดหนึ่งเหมือนกัน ปัจจุบันจึงได้มีการพัฒนาพันธุ์อ้อยให้เหมาะสมกับการใช้เป็นพืชของอาหารสัตว์อีกชนิดหนึ่ง ซึ่งได้มาจากจุดมุ่งหมายการพัฒนาพันธุ์โดยตรงและผลพลอยได้จากโครงการปรับปรุงพันธุ์อ้อยเพื่อจุดประสงค์อื่น ๆ เช่นการปรับปรุงพันธุ์เพื่อให้ได้ผลผลิตชีวมวลสูงเพื่อการผลิตพลังงาน เป็นต้น โดยอ้อยที่นำมาใช้เป็นอ้อยอาหารสัตว์นั้นจะมีคุณสมบัติในการสร้างต้นและใบได้มากในเวลาอันสั้น และการที่อ้อยอาหารสัตว์สามารถเก็บเกี่ยวได้หลายครั้งเช่นในระยะเวลา 4 ปี สามารถเก็บเกี่ยวได้ถึง 11 ครั้ง และทนแล้งได้ดี สามารถงอกใหม่จากลำต้นใต้ดินเมื่อได้รับน้ำ ทำให้ง่ายต่อการจัดการ จึงมีต้นทุนการผลิตต่ำ ต่างกับพืชอื่น เช่น ข้าวโพด หรือข้าวฟ่างที่ต้องปลูกใหม่ทุกครั้งหรือตัดโคนแค่ 1-2 ครั้งเท่านั้น (ประเสริฐ ฉัตรวิริยะวงษ์, มก. กำแพงแสน) ศูนย์วิจัยพืชไร่สงขลา และสวพ.8 ได้ตระหนักถึงปัญหาการขาดแคลนอาหารหยาบในการเลี้ยงสัตว์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบเป็นอย่างดี จึงได้นำพันธุ์อ้อยที่มีลักษณะเหมาะสมจะใช้เป็นอ้อยอาหารสัตว์จำนวน 6 สายพันธุ์มาทดสอบการให้ผลผลิตในสภาพแวดล้อมของศูนย์วิจัยพืชไร่สงขลาตั้งแต่เดือนกันยายน 2548 โดยได้รับการอนุเคราะห์พันธุ์มาจากคุณกนกทิพย์ เลิศประเสริฐรัตน์ แห่งศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี พบว่าผลผลิตต้นสดที่ได้เมื่อเก็บเกี่ยวที่อายุ 3 เดือนเฉลี่ยประมาณ 4 ตัน/ไร่ และหากไปเก็บเกี่ยวที่อายุ 7 เดือน ซึ่งสามารถใช้เครื่องสับให้สัตว์กินสด หรือทำเป็นหญ้าหมักไว้กินยามขาดแคลนนั่นจะได้ผลผลิต 10 ถึง 12 ตัน/ไร่ และได้ทำการปลูกทดสอบในระหว่างแถวปลูกใหม่โดยใช้ระยะระหว่างแถวที่แคบเข้าก็พบว่า อ้อยปลูกอายุ 6 เดือนสามารถให้ผลผลิตได้ 10 ตัน/ไร่ เช่นกัน หลังจากนั้นก็รีบเกี่ยวผลผลิตอ้อยต่อครั้งที่ 1 เมื่ออายุ 3 และ 4 เดือน ก็พบว่าให้ผลผลิตได้ 3.5 และ 9.7 ตัน/ไร่ ตามลำดับ และเมื่อปล่อยให้อ้อยแตกหน่อเจริญขึ้นมาใหม่อีกเป็นอ้อยต่อ 2 ซึ่งเจริญเติบโตในช่วงที่ขาดฝน พบว่าสามารถให้ผลผลิตที่อายุ 4 เดือนได้เท่ากับ 3.7 ตัน/ไร่ ข้อมูลจากแปลงปลูกที่อาศัยน้ำฝนจากธรรมชาติถึงจะไม่ใช้ข้อมูลในแปลงเกษตรกรแต่ก็มีลักษณะใกล้เคียงกับสภาพการปลูกของเกษตรกรอยู่แล้วจึงไม่ใช้การโฆษณาชวนเชื่อเกินจริง ดังนั้นน่าจะเป็นการดีหากพื้นที่ร่องระหว่างแถวหรือป่าสน้ำมันปลูกใหม่จะถูกใช้ไปในการผลิตอ้อยอาหารสัตว์ ปัญหาการขาดแคลนอาหารหยาบน่าจะบรรเทาลงหรือหมดไปได้ ส่วนเกษตรกรที่มีพื้นที่เล็กน้อยแล้วสามารถปลูกโดยมีการดูแลรักษาที่ดีหรือให้น้ำช่วยได้บ้าง ผลผลิตก็น่าจะสูงขึ้นได้อีกมาก ซึ่งศูนย์วิจัยพืชไร่สงขลาจะทำการทดสอบหาความเหมาะสมในสภาพแวดล้อมเช่นนี้เพิ่มเติมต่อไปด้วย และในปีงบประมาณ 2551 นี้ศูนย์วิจัยพืชไร่

สงขลา มีแผนการทดสอบพันธุ์อ้อยอาหารสัตว์อย่างเป็นทางการในไร่เกษตรกรจำนวน 4 แปลง จึงขอเชิญชวนเกษตรกรจังหวัดพัทลุงผู้สนใจร่วมทำแปลงทดสอบนี้ด้วย และสำหรับเกษตรกรผู้สนใจทั่วไปก็สามารถขอพันธุ์ไปลองปลูกด้วยตนเองได้ โดยติดต่อไปที่ศูนย์วิจัยพืชไร่สงขลา ตู้ ปณ.80 อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110 หรือโทรศัพท์ 074-398201

อ้อยปลูกเบอร์ 6 อายุ 4 เดือน

แถวทางระหว่างอ้อยปลูกเบอร์ 6 และเบอร์ 5
อายุ 6 เดือน

อ้อยเบอร์ 6 ตอ 1 อายุ 2 เดือน

